

Ciņu un darba mūžs

Apritējuši 80 gadi, kopš dzimis latviešu sarkanais strēlnieks, padomju milicijas veterāns, sabiedrīks darbinieks, personālais pensionārs Pēteris Zieds.

Viņš piedzima trūcīga sīkzemnieka un rokpeļņa ģimenē 1894. gada maijā toreizējās Vitebskas guberņas Dvinskas apriņķa Ungurmuižas pagasta Rubensalās, pēc tagadējā administratīvā iedalījuma Jēkabpils rajona Medņu ciemā. Pašlaik Pēteris Zieds dzīvo Līvānos.

Publicējam no Jēkabpils rajona laikraksta «Padomju Daugava» L. Erta aprakstu par Pēteri Ziedu.

KAS PAŠI STAIGĀ DRISKĀS

Senu sapni par savu zemes stūrīti loloja arī barona Korfa kalpi Ungurmuižā. Dzimtbūšanas atcelšana Latgalē 1861. gadā, šķīta, atnesis gan brīvību, gan zemi. Muižas kalpa Jēkaba Zieda ģimenei iedalīja... pusotra hektāra neauglīgas purva zemes.

Ko gan varēja dot trūcīgais sīkzemnieks un rokpeļnis sava ģimenei? Jau agrā bērnībā pie bagātājiem saimniekiem sākās ganu gaitas mazajam Pēterim. 1903. gadā sākās zēna skolas gaitas Ungurmuižas trisklasīgajā pamatskolā. Jēkaba Zieda rocība bija tik šaura, ka viņš nespēja dēlam samaksāt vienu rubli skolas naudas. Nācās tīrīt skolas ēkai skursteņus, lai daļēji atlīdzinātu par dēla mācīšanu.

Tad Pēterim sākās kalpa gaitas. Viņam palaimējās kādu laiku Līvānos pamācīties pie vietējā ratnieka amata mākslā.

Bargi saimnieki, salti ganu rīti, smags darbs — tādas ir Pētera Zieda bērnības un jaunības atmiņas.

MIRDZOT ŠĶĒPIEM ZELTSAULES STAROS

Sākās pirmais pasaules karš. 1915. gada janvārī Pēteri Ziedu iesauca cara armijā un nosūtīja uz strēlnieku pulku Kalugā. Rudenī viņu pārcēla uz 1. Daugavgrīvas latviešu strēlnieku bataljonu. Pēteris Zieds 1916. gadā piedalījās asiņainajās jūlija kaujās pie Ķekavas. Vēlāk, kad bataljonu izversa par pulku, Pēteris Zieds apakšvirsnieka dienesta pakāpē kalpoja astotajā rotā. Jaunais strēlnieks piedalījās arī asiņainajās ziemassvētku kaujās Ložmetēju kalnā 1916. gada decembra beigās un 1917. gada janvāra sākumā.

1917. gada augustā keizarišķās Vācijas gvardes divīzijas sāka uzbrukumu Rīgas frontē. Nepieredzēti sīvas un asiņainas kaujas izraisījās Mazās Juglas krastos, kur uzbrucējiem ceļā stājās latviešu strēlnieki. Te smagi ievainoja Pēteri Ziedu. Viņš nokļuva kara hospitālī Sibīrijas pilsētā Novonikolajevskā, tagadējā Novosibirskā. Pēc izveseļošanās latviešu strēlnieku

ieskaitīja 17. Sibīrijas strēlnieku rezerves pulkā.

PAR PADOMĒM

Pēc Liēlās Oktobra sociālistiskās revolūcijas Pēteris Zieds aktīvi piedalījās padomju varas nostiprināšanā. Viņš bija starptiem, kas organizēja Novonikolajevskas pilsētas izpildu komiteju. Tās pirmais priekšsēdētājs kļuva latvietis Kleperis.

1918. gada martā 17. Sibīrijas strēlnieku rezerves pulkā personālsastāvu demobilizēja.

Pēteris Zieds Novonikolajevskā noorganizēja amatnieku arteli. Tas ražoja vērtīgamās mašīnas, ratus, dažādus koka izstrādājumus.

Pēc čehoslovaku dumpja Novonikolajevskā varu sagrāba baltgvardi. Pēteris Zieds dzīvotāja nelegāli ar svešu vārdu.

Kad baltgvardus patrieca un atjaunoja padomju varu, Pēteris Zieds kļuva par Novonikolajevskas pilsētas Hipodroma rajona milicijas priekšnieku. Novosibirskas apgabala iekšlietu pārvaldes kluba aktu zālē, kur pirms stāšanās milicijas dienestā darbinieki nodod svinīgo zvērestu, glabājas Pētera Zieda atmiņu vēstules.

ATKAL DZIMTAJĀ PUSĒ

1921. gadā kopā ar kara laika bēgļiem Pēteris Zieds atgriezās Latvijā. Uz pastāvīgu dzīvi viņš apmetās Līvānos. Te bijušais strēlnieks atsāka ratnieka amatu.

Latvijas buržuāziskās valdī-

šanas gados Pēteris Zieds aktīvi cīnījās par darbaļaužu interesēm. 1924. — 1934. gados bijušo strēlnieku Līvānu iedzīvotāji ievēlēja pilsētas domē. Viņš panāca, ka buržuāziskā saime piešķir papildus līdzekļus pilsētas labiekārtošanai.

Ulmaņa diktatūras gados Pēteris Zieds atradās policijas uzraudzībā. Pēc padomju varas atjaunošanas 1940. gadā atkal atsākās bijušā strēlnieka rosīga sabiedriskā darbība. Viņš lasīja referātus, piedalījās antireligioziskās propagandas darbā, dažādos kultūras pasākumos. Kad Padomju Latvijā iebruka hitleriēši, Pēteri Ziedu kā padomju aktīvistu apcietināja. Tikai laimīga nejaušība izglāba viņu no nošaušanas.

ATBRIVOTAJĀ DZIMTENĒ

1944. gadā pēc Līvānu atbrīvošanas Pēteris Zieds ar jaunu enerģiju stājās jauncesmes darbā. Līdz pat aiziešanai pensijā 1956. gadā vecais strēlnieks ar lielu entuziasmu strādāja dažādos posteņos. Viņš bija Līvānu izpildu komitejas priekšsēdētājs, namu pārvaldnieks, vietējās saimniecības un sociālās nodrošināšanas nodaļas vadītājs.

Pašlaik viņš ir pensionāru padomēs priekšsēdētājs.

Pēteris Zieds vēl ir možs un dzīvespriecīgs. Viņš bieži tiekas ar skolu jaunatni, ir interesants ceļvedis pa latviešu strēlnieku ciņu vietām pirmā pasaules kara gados.